

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT
DR RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Rikors Numru: 272/2021 RM

Daniel Esposito (ID 149683M)

-Vs-

Paul Borg (ID 1061846M)

Illum, 25 ta' Marzu 2024

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ipprezentat mill-attur Daniel Esposito fir-Registru fl-4 ta' Ottubru 2021 fejn wara li ppremetta :-

Illi huwa jopera taht il-marka Leinad Construction fuq bazi self-employed;

Illi għamel xi xogħolijiet ġewwa l-propjeta' tal-konvenut illi ġgib l-l-indirizz ta' 20, Mary Flats, fi Triq il-Katidral, St Paul's Bay;

Illi x-xogħolijiet kienu diversi fosthom xogħol fuq opramorta kif ukoll użu ta' crane u makkinarju avanzat;

Illi għalkemm kien hemm ftehim minn qabel bejn il-partijiet u dan rigwardanti x-xogholijiet u l-ispejjeż li kienu ser jiġu nkorsi, l-konvenut iddecieda illi jaqbez zewg pagamenti li jemanu minn invoice li ggib in-numru 1192020 għal ammont ta' elf sitt mija sitta u sebghin ewro u erbgħa u disghin centezmu (€1676.94) ta' nhar 1-14 ta' Settembru ts-sena 2020 kif ukoll invoice li ggib in-numru 1292020 għal ammont ta' erbat elef mitejn hamsa u disghin ewro u ghoxrin centezmu (€4295.20) ta' nhar 1-14 ta' Settembru tas-sena 2020 liema invoices qeghdin jiġu hawn annessi u mmarkati bhala Doc A u B;

Illi x-xoghol gie konkluz kompletament u skond is-sena u l-arti tar-rikorrent;

Illi ntavola ittra ufficjali taht l-Artikolu 166A tal-Kodici tal-procedura Civilil liema ittra gudizzjarja giet ikkontestata mill-konvenut.

U għalhekk kellha tinfetaħ din il-kawża, talab illi:-:-

1. Jiġi ddikjarat illi r-rikorrentni ghandhu jiehu l-ammont ta' hamest elef disgha mija tnejn u sebghin ewro u erbatax il-centezmu (€5972.14) rapprezentanti xogholijiet illi saru kif ukoll mekkanizmu li ntuza u li ma thallsux;
2. Tiddikjara illi l-konvenut huwa responsabbli għal hlasijiet kif sovra indikati;
3. Tordna l-hlasijiet kif mitluba lir-rikorrenti bl-imghax ta tmienja fil-mija (8%) mid-data tal-ittra gudizzjarja;
4. Tikkundanna lill-konvenut ihallas lir-rikorrenti l-ammont kif likwidat;

Bl-ispejjeż inkluzi dawk tal-ittra gudizzjarja tat-23 t'Awwissu 2021 u l-mandat ta' sekwestru prezentat kontestwalment.

Bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni.

Rat ir-Risposta pprezentata mill-konvenut Paul Borg ipprezentat fis-26 ta' Ottubru 2021 fejn eċċepixxa:-

1. *“Illi t-talbiet atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt billi r-rikorrenti mhuwiex dovut ebda ammont pretiz skont it-talbiet tar-rikorrenti, u dan kfi ser jigi pruvat tul is-smigh tal-kawza ;*
2. *Illi certament skont il-ftehim, il-mekkanizmu li tqabbad mill-kuntrattur, kien a karigu, u a spejjez esklussiv tal-kuntrattur, u mhux tal-klijent Paul Borg u dan kif jirrizulta mill-ftehim ta' appalt li qieghed jigi anness bhala Dok XI, datat Mejju 2018 ;*
3. *Illi l-kuntrattur skont il-ftehim Dok X 1 huwa obligat li jissupplixxi l-materjal, u ukoll jesegwixxi l-kuntratt ta' appalt skont is-sengha u l-arti, u dan support entro terminu ta' bejn Marzu 2019 u Awwissu 2019. Illi dan ma sarx gkif pattwit kif ser jigi muri tul is-smigh tal-kawza, fejn b'konsegwenza ta' dan gew ikkagunati danni kbar lill-konvenut;*
4. *Illi kuntratti ghandhom il-forza tal-ligi skond l-Artikolu 992(1) tal-Kap 16, u allura huwa kuntratt li jorbot lill-partijiet skond il-kondizzjonijiet u l-obblighi tal-ftehim;*
5. *Illi skond l-artikolu 993 tal-Kap 16, il-kuntratti jridu jigu esegwiti in buona fede kemm ghal dak li jirrigwarda l-ftehim u kemm ghal dak kollu li huwa konsegwenzjali u incidentalali ghall-ftehim ta' l-appalt;*
6. *Illi meta l-ftehim huwa car, ma hemm ebda lok ghall-interpretazzjoni mod iehor, fejn allura dak mitlub mill-attur fil-kaz de quo, huwa b'kull rispettt kapriccjuż, u m'hux dovut skont il-ligi, u dan ai termini ta' l-artikolu 1002 tal-Kap 16;*

7. *Illi l-konvenut ukoll jagħmel referenza għall-artikolu 1057 tal-Kap 16, fejn l-obblighi iridu jigu rispettati u magħmulin skont il-ftehim, u kif il-partijiet ftiehm;*

Bl-ispejjez tal-kawza kif ukoll tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju 1649/2021 kontra l-istess attur Daniel Esposito. B'rizerva għad-danni kontra l-istess Daniel Esposito”

Semgħet ix-xhieda ;

Rat il-provi u d-dokumenti kollha akkwiziti fl-atti;

Rat l-atti kollha;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ipprezentat mill-attur fl-4 ta' Dicembru 2023 kif awtorizzat;

Rat id-digriet tagħha tat-12 ta' Frar 2024 fejn laqgħet it-talba tal-konvenut biex jiġi mġedded it-terminu għall-prezentata tan-nota ta' sottomissjonijiet responsiva;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet responsiva pprezentata mill-konvenut fit-28 ta' Frar 2024;

Rat illi l-kawza kienet imħollija għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi din hija azzjoni għall-ħlas ta' somma bilancjali pretiża fuq appalt mogħti lill-attur Daniel Esposito. Mill-fatti li joħorġu mill-atti u mill-provi jirriżulta illi l-appalt kien jikkonsisti f'xogħol ta' twaqqiġ u bini mill-ġdid ta' saqaf fir-raba' sular ta' blokkja appartamenti ġewwa 20, Mary Flats, Triq il-Katidral, San Pawl il-Baħar, u l-

kostruzzjoni ta' żewġ sulari ġodda, wieħed minnhom penthouse, sovrastanti l-arja tal-blokka, di proprjeta' tal-konvenut komittent, Paul Borg.

L-attur, il-kuntrattur, jikkontendi illi filwaqt li l-konvenut hallsu l-ammont totali ta' €115,154 għall-appalt, baqa' ħallasx pagamenti dovuti fuq żewġ fatturi, waħda bin-numru I192020 u l-oħra bin-numru I292020¹ fis-somma komplessiva ta' €5,972.14, rappreżentanti xi xogħolijiet li saru fuq il-livell tal-bejt, fosthom kontrabejt u opramorta fis-somma ta' €1,676.94², u spejjeż *extra* ta' crane li kien ġie mikri biex jitwettaq ix-xogħol tal-kostruzzjoni matul ix-xhur ta' Ġunju sa Settembru 2020, fis-somma globali ta' €4,295.20 (Dok. DE2).

Jirriżulta illi l-partijiet kienu ffirmaw ftehim (*Agreement Sheet* No. C152018') f'Mejju 2018 fejn ftiehm li l-appalt kellu jibda jitwettaq f'Marzu 2019 u kellu jitlesta sa Awwissu 2019. Mhux kontestat u l-partijiet jaqblu illi x-xogħolijiet ma bdewx f'Marzu 2019 kif miftiehem iżda ferm wara. Ma jirriżultax li għal dan id-dewmien qed jiġi allegat li jaħti l-attur³. Mhux kontestat lanqas illi minflok f'ħames xhur kif miftiehem, ix-xogħolijiet damu għaddejnin b'kollox sena u nofs.

Il-konvenut kien qabba lill-Perit Godwin Aquilina biex jissorvelja x-xogħolijiet ta' żvilupp. Fix-xhieda tiegħu, il-Perit Aquilina kkonferma illi huwa kien approva l-fattura bin-numru I192020 datata 14 ta' Settembru 2020 bil-prezzijiet tax-xogħol li ġie eżegwit fil-livell tal-bejt, fosthom xogħol ta' kontrabejt, f'total ta' €8072.95⁴, u kkonferma wkoll li kien iċċertifika x-xogħolijiet eżegwiti fil-livell tal-*penthouse* fis-somma ta' €21,632.25⁵.

Hlas Pretiż fuq Fattura I292020

---

¹ Datat 14 ta' Settembru 2020, ara dokument f'paġna 6 tal-atti tal-kawża.

² Ara fattura f'paġna 7 tal-atti tal-kawża kif ukoll ċertifikat maħruġ mill-Perit Godwin Aquilina fit-8 ta' Ottubru 2021 – Dok. DE1 – liema ċertifikat jirreferi wkoll għax-xogħol fil-livell tal-bejt fis-somma ta' €8,072.09, mertu tal-fattura I192020.

³ Ara Construction Notification Form datat 8.7.2019 (Dok. DE5) u Dok. DE6 awtorizzazzjoni għall-eżekuzzjoni tax-xogħolijiet fis-sit.

⁴ Prezzijiet jeskludu VAT.

⁵ Dok. DE1.

L-attur qed jitlob il-ħlas fis-somma ta' €4,295.20 rappreżentanti, testwalment “*Extra crane services*”⁶, skont kif jirriżulta mill-fattura datata 14 ta' Settembru 2020. Fir-rigward, l-attur jistrieħ fuq notamenti li saru fuq l-iskrittura tal-appalt, fosthom dwar spejjeż ta' crane li jkun ikbar minn ħames tunnellati (ara Dok. DE3⁷), liema notamenti l-attur isostni li ġew miżjuda fuq il-ftehim diversi xhur wara li kien ffirmat il-ftehim, bil-kunsens tal-konvenut u fil-presenza tal-Perit Godwin Aquilina.

Fix-xhieda tiegħu fl-attur fisser illi wara li kien diġa' ġie ffirmat il-ftehim oriġinali fl-2018 iżda qabel inbeda x-xogħol, għall-ħabta ta' Jannar jew Frar 2019 kien iltaqa' mal-konvenut fl-uffiċċju tal-Perit Aquilina fejn hemmhekk huwa kien niżżel notamenti fuq il-ftehim fil-presenza tal-konvenut u l-Perit dwar iż-żieda fl-ispejjeż ta' skip, *dumping* u *6-wheeler truck*, kif ukoll iż-żieda ta' *concrete pump* u crane li jkun ikbar minn ħames tonnelli⁸. Sostna illi dawn iż-żidiet kulhadd kien qabel magħhom u ġew ukoll ikkonfermati mill-Perit Aquilina, għalkemm jirrikonoxxi li ma kienux reġgħu iffirmit il-ftehim bin-notamenti miżjuda.

Il-konvenut jiċċhad kategorikament illi huwa qatt aċċetta li jhallas spejjeż ta' crane b'żieda ma' dawk l-ispejjeż li kellhom ikunu dovuti skont ir-rata li ġiet maqbula fil-ftehim tal-appalt iffirmit f'Mejju 2018, u jinsisti li ma sar ebda ftehim ieħor mal-attur in segwitu għall-iffirmar tal-ftehim tal-appalt oriġinali. Jikkontendi illi d-dokument esebit mill-attur (Dok. DE3) kontenenti n-notamenti miżjuda fuq il-ftehim tal-appalt, fih żidiet bil-kalligrafija li ma kienux saru fil-presenza tiegħu u qatt ma kien aċċetta li jizidiedu dawn il-klawsoli mal-korp tal-ftehim. Jinsisti wkoll li qatt ma ffirmat dak id-dokument u l-uniku ftehim li ġie ffirmat minnu u mill-attur fil-presenza tal-Perit

---

⁶ Fattura f'paġna 6 tal-atti tal-kawża. “*Description of works: Extra crane services*”

⁷ Paġna 35-37 tal-atti tal-kawża.

⁸ Notamenti miżjuda mill-attur oltre għall-bdil fil-prezz ta' *skip with rubble* (minn €108 għal €240):

“*6 wheeler truck €540 each*” u

“**The contractor is not responsible at all if damages can be caused to its own property or 3rd parties property with bad weather or other out of hand issues. *Concrete pump and crane larger than 5 tonns are at full extra costs. *Prices can be adjusted accordingly.*” Dawn in-notamenti tal-aħħar huma indikati bil-lewn aħdar fu qDok. DE3.

imqabbad minnu, huwa Dok. X1, li l-original tiegħu ġie esebit mill-Perit Godwin Aquilina (Dok. GJA1) fejn imkien ma ġie indikat li kellu jinkera crane ieħor b'żieda mal-kiri tal-crane maħsub fil-ftehim originali⁹.

Dan ġie affermat mill-Perit Godwin Aquilina nnifsu li xehed illi Dok. X1 huwa l-ftehim originali ffirmat mill-partijiet fil-prezenza tiegħu, u kkonferma wkoll li kien hu li żied iż-żewġ sentenzi fil-parti t'isfel nett tal-aħħar paġna tal-ftehim bil-kunsens taż-żewġ partijiet. Xehed ukoll li huwa qatt ma emenda dan il-ftehim sussegwentement u saħaq illi n-notamenti bil-kulur isfar u aħdar fuq il-kopja tal-ftehim Dok. DE3 m'humiex tiegħu u ma ġewx miżjuda minnu jew fil-presenza tiegħu dakinhar tal-ftehim u hadd mill-partijiet qatt kien qallu in segwitu li xtaqu jemendaw il-ftehim u hu qatt ma għamel ebda emendi fil-ftehim originali. Xehed: “... *in-notamenti bil-biro li hemm miżjuda fuq il-kopja pprezentata minn Esposito u li s'intendi mhuwmiex il-kitba tiegħi, ma sarux quddiem, ma sarux bil-kunsens tiegħi u wisq inqas ma saru bl-awtorizzazzjoni tal-klient tiegħi Paul Borg.*”

Il-Qorti bla tlaqliq tgħid illi temmen il-verżjoni tal-konvenut u tal-Perit Godwin Aquilina, u dan għal diversi raġunijiet. Ibda biex il-konvenut u l-Perit Godwin Aquilina kienu u baqgħu dejjem konsistenti fil-verżjoni tagħhom illi l-uniku ftehim iffirmit mill-partijiet kien il-ftehim originali u insistew fix-xhieda rispettiva tagħhom illi qatt ma ltaqgħu f'okkażjoni oħra sussegwenti mal-attur Daniel Esposito biex jiġu miżjuda jew varjati t-termini tal-ftehim originali, u lanqas qatt raw il-kopja tal-ftehim prodott mill-attur biż-żidiet in kontestazzjoni (Dok. DE3).

Magħdud dan il-fatt illi l-Perit Godwin Aquilina esebixxa bil-ġurament tiegħu l-original tal-ftehim tal-appalt (Dok. GJA1) li kien fil-pussess tiegħu - liema dokument l-attur qatt ma kkontesta li m'huwieq l-original - u l-konvenut Paul Borg da parti tiegħu ipproduċa kopja identika tal-istess ftehim tal-appalt (Dok. X1), liema kopja l-Perit Aquilina afferma fix-xhieda tiegħu illi hija kopja tal-original.

---

⁹ €42 fis-siegħa, inkluż VAT.

Għall-Qorti, huwa wkoll suspettuż il-fatt illi dawn in-notamenti, evidentement, ma ġewx mitkubin fuq l-original tal-ftehim tal-appalt li kien fil-pussess tal-Perit Godwin Aquilina, u jidher ukoll li la l-konvenut u lanqas il-Perit Aquilina nnifsu ma nġhataw jew kellhom fil-pussess tagħhom kopja tad-dokument Dok. DE3¹⁰.

Iżda fuq kollox il-fatt illi l-kopja tal-ftehim tal-appalt li ġie esebit mill-attur (Dok. DE3) ma jidhrix li hija kopja fidili tal-ftehim li l-orginal tiegħu ġie esebit mill-Perit Aquilina. Dan mhux biss ġhaliex kif rajna, fiha diversi notamenti ġodda miktuba mill-attur u mhux mill-Perit Aquilina, iżda wkoll ġhaliex **il-kalligrafija tal-kliem “March 2019 till August 2019” f’Dok. DE3 hija manifestament differenti mill-kalligrafija tal-Perit Godwin Aquilina¹¹, bħalma hija wkoll differenti l-firma tal-attur innifsu kif ukoll il-pożizzjoni fejn ġie miktub in-numru tal-karta tal-identita’ taż-żewġ partijiet rispettivament, fuq l-ahħar paġna tal-ftehim. Fil-fehma tal-Qorti, id-dokument esebit mill-attur hija kopja mbagħbsa u falsifikata li ġiet esebita mill-attur bil-ġurament tiegħu bħala kopja fidili tal-ftehim originali (Dok. GJA1) liema kopja huwa xehed li fiha biss notamenti addizzjonali mizjuda minnu fil-presenza tal-konvenut u l-Perit Godwin Aquilina u xejn iktar. Dan evidentement mhux minnu.**

Dan qed jingħad ukoll wara li l-Qorti qieset il-fatt illi l-attur innifsu, fix-xhieda tiegħu, ikkonferma illi huwa jaqbel li l-ftehim tal-appalt orginali **ma reġgħex ġie ffirmat** meta l-partijiet kienu, allegatament, reġgħu ltaqgħu mal-Perit biex jiżdiedu n-notamenti dwar l-ispejjeż li kellhom ikunu a karigu tal-konvenut: *“l-firem baqgħu kif kienu”*¹². **Għalhekk, diffiċilment jiġi spjegat kif fuq Dok. DE3 il-pożizzjoni tan-numri tal-karta tal-identita’ ta’ kull wiehed mill-partijiet, kif ukoll il-kitba li hemm qbil li kienet tal-Perit Godwin Aquilina fuq il-ftehim originali, huma differenti, jekk mhux ġhaliex id-dokument esebit mill-attur huwa tassew mbagħbas.** Tabilhaqq il-Qorti fehmet illi l-pożizzjoni tan-numru tal-karta tal-identita’

¹⁰ Fir-rigward, il-Qorti kienet staqsiet lill-attur: *“Jiġifieri inti u s-Sur Borg it-tnejn li intom għandkom kopja iffirmata ta; dan il-ftehim?”* L-attur wieġeb: *“Le jiena just niżzilniha, jien din in-nota niżziltha hdejn il-firem quddiemu u quddiem Godwin Aquilina.”* Xhieda tas-7 ta’ Novembru 2022.

¹¹ Il-Perit Aquilina xehed illi huwa kiteb il-kliem “March 2019 till August 2019” fuq il-ftehim originali.

¹² Ara paġna 125 tal-atti tal-kawża.

tal-attur innifsu kellha tiġi m'caqalqa biex takkomoda l-kitba tan-notamenti addizzjonali miżjuda mill-attur fuq il-kopja tal-ftehim oriġinali, għaliex inkella dawn ma kienux joqogħdu fil-wisa' tad-dokument.

Għaldaqstant, filwaqt li l-Qorti sejra tiegħu l-provvedimenti iktar 'il quddiem fir-rigward tal-falsifikazzjoni u spergħur fil-konfront tal-attur Daniel Esposito, ma għandhiex riżervi biex temmen lill-konvenut u lill-Perit Godwin Aquilina illi ma kien intlaħaq ebda ftehim sussegwenti jew addizzjonali għall-ftehim iffirmat fit-18 ta' Mejju 2018, u tqis illi ż-żidiet bil-kitba fuq id-dokument Dok. DE3 magħmula mill-attur, ma kienux żidiet li kienu saru bl-approvazzjoni tal-konvenut u jew tal-perit tal-proġett. **Konsegwentement, il-konvenut m'huwiex obligat għall-ħlas ta' ebda spejjeż ta' crane ikbar b'żieda mal-ispejjeż dovuti għall-kiri ta' crane normali skont ir-rata ta' €42 fis-siegħa skont kif maqbul fuq il-ftehim tal-appalt Dok. GJA1¹³.**

L-attur xehed ukoll illi l-konvenut kien ħallas għall-pompa tal-konkrit ('concrete pump'), liema spiża kienet tniżżlet minnu bl-idejn fl-istess sentenza fejn tniżżlet l-ispiza tal-'extra crane' u argomenta illi dan għandu jfisser li kien aċċetta l-obbligu għall-ħlas ta' crane żejjeđ. Madankollu, il-konvenut, fix-xhieda tiegħu, kien spjega illi huwa kien iħallas għall-ispejjeż tal-crane huwa stess taħt protesta, għaliex kien taħt pressjoni minħabba skular ta' ilma għand terzi persuni u ried isolvi l-problema malajr kemm jista' jkun. F'kull każ, il-fatt li l-konvenut seta' aċċetta li jħallas għall-ispejjeż tal-pompa tal-konkrit ma jfissirx li kien hekk obligat skont il-ftehim tal-appalt u indubbjament, dan ma jibdel xejn mill-pożizzjoni legali stabbilit mir-relazzjoni kuntrattwali regolata mill-ftehim tal-appalt uniku li ġie konkluż bejn il-partijiet.

L-attur innifsu xehed illi s-somma li baqgħet ma thallsitx tirrappreżenta crane ikbar minn dak li ġie maħsub u maqbul fil-ftehim tal-appalt.

---

¹³ Il-Qorti tosserva ukoll kif l-attur xehed (kontro-eżami, 12 ta' Jannar 2023) illi huwa kien talab li jżidiedu xi spejjeż għaliex il-ftehim oriġinali kien ġie iffirmat madwar sena qabel u fil-frattemp ċertu spejjeż kienu għolew. Madankollu, ma jstax ma jingħadx li kien diġa' ġie miftiehem espressament fuq il-ftehim tal-appalt li x-xogħolijiet kellhom jinbdew f'Marzu 2019 u dan ikompli jxejjen il-kredibbilita' tax-xhieda tal-attur.

Għalkemm huwa minnu li l-Perit Godwin Aquilina xehed illi biex isir il-kontrabejt kien hemm bżonn l-użu ta' crane fuq is-sit, m'huwiex ippruvat konklussivament jekk l-ispejjeż li għalihom kien qed issir riferenza humiex l-ispejjeż ta' crane *extra*¹⁴ jew il-crane normali li kien għe miftiehem bir-rata ta' €42 fis-siegħa fuq il-ftehim Dok. GJA1. Fil-fatt, huwa xehed illi qatt ma kien approva l-*invoice* bin-numru I292020 datat 14 ta' Settembru 2020 għal xogħol ta' '*extra crane service*' u qatt ma dan id-dokument qabel intwera lilu matul id-depożizzjoni tiegħu¹⁵.

Hawnhekk irid jiġi osservat illi l-attur ikkontradixxa ruħu radikalment meta in kontro-eżami, xehed¹⁶ illi l-crane ikbar kif indikat fin-notament miżjud fuq il-ftehim Dok. DE3, ma kienx fil-fatt intuża fl-eżekuzzjoni tal-appalt u ppreċiża illi l-ħlas li qed jitlob għall-kiri ta' crane huwa għall-kiri ta' crane normali skont ir-rati fis-siegħa kif maqbul fil-ftehim oriġinali¹⁷. Dan mhux korrett: il-fattura dwar l-ispejjeż tal-crane pretiżi mill-attur, l-istess spejjeż għew deskritti bħala "*extra crane services*" – deskrizzjoni li għall-Qorti tfisser li dawn l-ispejjeż imorru lil hinn u huma b'żieda ma' dawk espressament miftiehma bejn il-partijiet fil-ftehim oriġinali Dok. GJA1 għall-kiri ta' crane. Għaldaqstant, ma jistax ma jkollha mis-sewwa d-dikjarazzjoni tal-attur fix-xhieda tiegħu tat-12 ta' Jannar 2023, illi l-ispejjeż fil-fattura I292020 ma jikkonċernawx l-ispejjeż ta' '*extra crane*'. Wisq inqas meta l-attur innifsu kien xehed minn jeddu oriġinarjament¹⁸ illi l-ispejjeż reklamati fl-istess fattura I292020 jirrapprezentaw "*xogħolijiet ta' crane li kont qabbadt extra*", "*kellna ngibu crane ikbar milli għandi jien*" biex jitwettaq ix-xogħol tal-kostruzzjoni matul ix-xhur ta' Ġunju sa Settembru 2020¹⁹.

Konsegwentement, tqis illi l-ftehim milhuq bejn il-partijiet fir-rigward tal-ispejjeż għall-kiri ta' crane kien unikament fir-rigward tal-kiri ta' crane normali bir-rata ta' €42

---

¹⁴ '*Extra crane services*' kif indikat fl-*invoice* I292020.

¹⁵ Xhieda tat-2 ta' Ġunju 2022.

¹⁶ Xhieda tat-12 ta' Jannar 2023, paġna 126 tal-atti tal-kawża.

¹⁷ Ikkonferma wkoll li l-ispejjeż tat-trakk mhumiex fost l-ispejjeż li qed jitlob il-ħlas tagħhom f'din il-kawża.

¹⁸ 7 ta' Marzu 2022.

¹⁹ Fis-somma globali ta' €4.295.20 (Dok. DE2).

fis-siegħa u ma tistax tagħti affidabbilita' lill-verżjoni tal-attur meta jishaq li l-partijiet kienu qablu dwar rata żejda għal crane ta' iktar minn ħames tunnellati, u fl-istess nifs isostni wkoll li l-prezz tal-crane fil-fattura I292020, pretiż f'din il-kawża, jirrappreżenta r-rata maqbula fil-ftehim għall-kiri ta' crane normali. Għall-Qorti, minn dan kollu, hu ovvjju li l-attur qed jippretendi l-ħlas ta' rata ta' “*extra crane*” u mhux ir-rata kif maqbula oriġinarjament.

Magħdud dan il-fatt illi l-attur, rinfaccjat bil-kontestazzjoni tal-konvenut, ma pproduca ebda prova dwar il-ħlas li ġie asserit li sar lil terzi għall-kiri tal-crane; dan mhux biss sabiex jissostanzja iżda wkoll biex jikkjarifika liema kobor ta' crane ġie mikri minnu għall-użu fuq il-lant tax-xogħol u kwindi, jekk ir-rata pretiża kienetx konformi mar-rata maqbula fil-ftehim ta' Mejju 2018 jew kienetx rata oġhla għal crane ikbar kif xehed hu stess.

Għal dawn ir-raġunijiet kollha, it-talba tal-attur għall-ħlas tas-somma ta' €4,295.20 pretiża fuq il-fattura I292020, jistħoqq li tiġi miċhuda.

Hlas pretiż fuq Fattura I192020

L-attur jitlob ukoll il-ħlas tas-somma komplessiva ta' €1,676.94, rappreżentanti l-prezz ta' żewġ *items* fuq il-fattura I192020, datat 14 ta' Settembru 2020, li baqgħu ma ġewx imħallsa mill-konvenut:

- Block 9” double works bil-prezz ta' €1,652,56; u
- Block 7” works bil-prezz ta' €24.38.

Il-konvenut jikkontendi illi dawn l-ispejjeż mhux dovuti għaliex kien hemm diversi xogħolijiet li ma sarux skont is-sengħa u l-arti. Fix-xhieda tiegħu spjega illi l-kontrabejt ma jaqlibx u fil-fatt, qiegħed iżomm l-ilma bil-konsegwenza li ‘l quddiem ser iwassal biex ikun hemm l-umdità' fis-saqaf sottostanti. Sostna wkoll illi l-attur kien għamel ħsara fil-ħitan u l-art taż-żewġ btieħi tal-blokka, proprjeta' ta' terzi

persuni, il-konjugi Micallef, minhabba titjir ta' konkos, u kien inkiser ukoll xi madum f'wahda minn dawn il-btiehi. B'zieda ma' dan, xehed illi kellu jixtri madum gdid kif ukoll ihallas l-ispejjez biex jitnaddaf ic-carcir tal-konkos fil-btiehi u kien nefaqspejjez ukoll biex tissewwa l-hsara li giet ikkagunata mill-attur f'xi katusi fix-shaft. Fir-rigward, il-konvenut ipproduca kopji tar-ricvuti tal-ispejjez li xehed li hallas biex jissewwew dawn il-hsarat kif ukoll ix-xoghol difettuż li sar mill-attur.

Il-konvenut xehed ukoll illi l-attur ma zammx mal-kejl indikat fuq il-pjanti meta bena l-apertura tal-bibien tal-gallariji ta' quddiem u ta' wara, ghaliex dan inbnew fil-gholi tant illi in segwitu kellu jbaxxi l-gholi permezz tal-istallazzjoni ta' travi tal-gypsum. Il-konvenut qiegħed jallega wkoll illi l-hajt tal-bieb principali ta' wieħed mill-appartamenti li nbnew, ma nbeniex dritt filwaqt li l-blajjet tal-bibien interni inbnew baxxi u mhux tal-istess gholi. Saħaq illi kellu jkisser parti mill-blata huwa stess biex igib l-istess gholi.

Da parti tiegħu, l-attur caħad li l-konvenut qatt għbidlu l-attenzjoni għall-bini li ma kienx sar skont il-qisien indikati fuq il-pjanti, u sostna li ma kienx hemm qisien fuq il-pjanti u kien bena dejjem skont kif kien jindikalu l-konvenut. Caħad ukoll li kien iccarcar il-konkos fil-bitha ta' terzi, jew li kien sar hsara fuq xi tieqa ukoll minhabba carcir ta' konkos, u insista li l-konvenut qatt ma kellmu dwar xi allegat hsarat jew xogħol hażin fil-kontrabejt, u lanqas qatt talbu biex inizzel xi blajjet li kienu saru wisq fil-gholi.

Ikkunsidrat;

Il-Qorti tibda biex tosserva illi l-pagament miżmum mill-konvenut jirreferi għal xogħolijiet li saru fil-livell tal-bejt; xogħolijiet li l-Perit Godwin Aquilina, li kien issorvelja l-eżekuzzjoni tal-appalt, xehed illi kien approva li jithallsu skont il-fattura I192020.

Fir-rigward tal-bini ta' blajjet mhux skont il-qisien approvati, il-konvenut ressaq biex jixhed lil ċertu Lawrence D'Amato li xehed illi kien tqabbad biex jistalla xi travi tal-gypsum (beams foloz) fil-penthouse tal-konvenut għaliex, skont ma kien qallu l-konvenut, dawn kienu ġew fil-għoli, kif ukoll biex ibaxxilu travu biex ikun jista' jwaħħal l-aperturi li kellu. Ikkonferma li għal dan ix-xogħol il-konvenut kien ħallsu l-prezz ta' €885²⁰.

Madankollu, il-Qorti tqis illi għall-prova kif imiss tal-asserzjoni li l-attur ma beniex skont il-pjanti approvati u applika qisien ħżiena, kien jispetta lill-konvenut iressaq il-prova tal-qisien skont il-pjanti approvati, u l-qisien differenti li ġew allegatament applikati mill-attur fil-bini li qed jiġi allegat li sar ħażin, jew inkella il-prova ta' espert fil-qasam li jiċcertifika d-diskrepanza fil-qisien u l-effetti ta' din id-diskrepanza u l-mezzi li jeħtieġu li jiġu applikati biex jikkorreġuha; prova iżda, li ma ngābitx.

L-istess il-prova li l-kontra-bejt tassew inbena ħażin: il-Qorti tistenna illi l-allegazzjoni dwar xogħol difettuż kellha tiġi sostanzjata b'ċertifikazzjoni teknika tal-eżistenza tal-allegat difett u l-effett tiegħu, kif ukoll il-mezzi li jridu jiġi impjegati għall-korrezzjoni tad-difett, jekk mhux ukoll il-valur tal-ispejjeż relattivi. Huwa minnu li l-konvenut esebixxa ritratti tal-allegat ħsara, iżda in mankanza ta' opinjoni teknika esperta bi spjega tad-difetti allegatament riskontrati fix-xogħol appaltat u l-effetti ta' dawn id-difetti, ir-ritratti esebiti mill-konvenut m'humieq biżżejjed biex jissostanzjaw kif imiss l-allegazzjoni li x-xogħol imwettaq mill-attur kien difettuż jew imwettaq ħażin. Dan jgħodd ukoll għall-prova dwar ħsarat ikkaġunati b'riżultat ta' ċarċir u titjir tal-konkos, fejn il-konvenut kellu l-oneru jressaq prova tal-ħsara u l-fatt li din giet ikkawżata mill-attur.

Dan qed jingħad għaliex il-prova li x-xogħol eżegwit ma jilħaqx livell aċċettabbli fl-industrja tal-kostruzzjoni tinkombi lill-konvenut li oppona għat-talba għall-ħlas b'din l-eċċezzjoni. Iżda l-Qorti għandha quddiemha biss ix-xhieda tal-konvenut Paul Borg li ma jirriżultax li għandu xi kwalifċi tekniċi fl-industrja u għalhekk, din ix-xhieda

---

²⁰ Ara riċevuta Dok. X6, paġna 77 tal-atti tal-kawża.

m'hijiex biżżejjed għall-prova kif imiss tat-twettiq ta' xogħol difettuż jew mhux komplut. Kif ingħad, il-konvenut naqas ukoll milli jinkariga espert in materja u naqas ukoll milli jitlob perizja teknika ġudizzjarja, biex jiġi kostatat b'mod struwit dak ix-xogħol li huwa difettuż jew mhux imwettaq skont il-pjanti approvati u l-ispejjeż li jinħtiegu jintefqu biex ix-xogħolijiet jitlestew, jiġu rimedjati jew isiru mill-ġdid.

Fuq kollox il-fatt illi għalkemm il-konvenut jilmenta dwar ix-xogħol tal-kontrabejt, jirrizulta illi huwa kien hallas għal dan ix-xogħol.

Il-Qorti tosserva illi lanqas il-Perit Godwin Aquilina, li kien il-perit imqabbad mill-konvenut biex jissorvelja x-xogħolijiet ta' żvilupp, ma xehed fir-rigward tal-allegati difetti fil-konstruzzjoni, inkluż l-allegat xogħol ħazin tal-kontrabejt, u mill-kumplex tax-xhieda l-Qorti fehmet illi effettivament il-konvenut qatt ma ġibidlu l-attenzjoni għal dawn l-allegati difetti.

Dan kollu magħdud ifisser, fiċ-ċirkostanzi, li l-konvenut naqas milli jissodisfa l-oneru tal-prova illi fuq bażi ta' bilanċ ta' probabbilitajiet mill-preponderanza tal-provi, l-attur m'għandux jedd għall-ħlas tal-bilanċ għaliex wettaq xogħol difettuż u naqas milli jirrimedjah.

Ghaldaqstant, is-somma ta' €1,676,94 hija dovuta lill-attur.

Għal dawn il-motivi, taqta' u tiddeċiedi billi filwaqt li tiċhad l-eċċezzjonijiet fir-Risposta tal-konvenut biss safejn huma inkompatibbli ma' dak hawn deċiż, tilqa' biss parzjalment it-talbiet tal-attur billi tiddikjara illi DANIEL ESPOSITO għandu jiehu s-somma ta' elf, sitt mija u sitta u sebghin Euro u erbgha u disghin ċenteżmu (€1,676.94) rappreżentanti l-bilanċ dovut fuq il-fattura I192020 u tikkundanna lil PAUL BORG iħallsu dan l-istess ammont, bl-imghax mid-data tal-ittra ġudizzjarja bin-numru 1745/2021 datata 24 ta' Awwissu 2021 u bl-ispejjeż jithallsu mill-partijiet nofs bin-nofs.

Tordna li kopja ta' din is-sentenza tintbagħat lill-Kummissarju tal-Pulizija sabiex jinvestiga u jiehu azzjoni kriminali fil-konfront ta' DANIEL ESPOSITO ghar-reat ta' falsifikazzjoni taħt l-artikoli 183, 184, 187 u 189 tal-Kodiċi Kriminali kif ukoll ghar-reat ta' sperġur taħt l-artikoli 103, 106 u 108 tal-istess Kodiċi Kriminali.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAĠISTRAT.**